

VED TROLLHEIMENS SYD- ØSTLIGE PORT AV KNUT ROLVSJORD

For næsten 40 år siden kom der en rakrygget, spenstig gamling op til Gjevilvannet. — En bégivenhet på setra, ikke minst for oss barna. Tenk, en bymann oppe under ville fjellet!

I hånden hadde han en vakkert utskåret stokk av ener. Den hadde han fått i foræring av Knut Vole. Ryggsekken var stor og tung, men det som interesserte mig mest var ryggmeisen av asketre.

Snart blev der prat om fjellet og helst om Blåhø, Opdals høieste topp. Den var det turen først og fremst gjaldt.

År efter år kom bokholder Bernhoft for å bestige Blåhø, på hvis høieste punkt han har bygget en varde. På denne er festet et stort malmskjold med følgende inskripsjon:

«Den varde idag vi bygged op
her på Blaahøes høie top,
den hilser velkommen hver ærlig nordmand,
som elsker sit folk og sit fædreland,
som vidner, at dette landet alene er vort
og viser al fremmed indblanding bort.

3. august 1893.

Job. Møllman Bernhoft, 69½ aar.

John Grefstad, 34 aar.

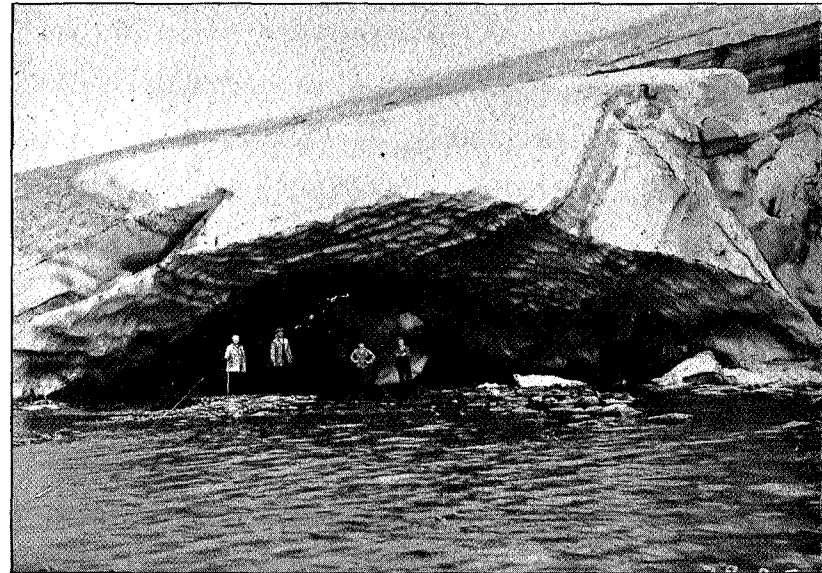
Ole Nilsen, 17 aar.»

Han har, som rimelig kan være, ikke tenkt sig muligheten av at andre enn nordmenn kunde finne veien ditop. Hadde han det gjort, vilde ganske sikkert vardens velkomsthilsen vært utvidet til uten forbehold å gjelde ethvert hederlig menneske. —

Bred og trygg ligger Blåhø med sin skarpt skårne profil og eien-

dommelige blå tone som ikkê svinner med avstanden. En klar sommerdag på Blåhø er en opplevelse mer. Dypt nede ved foten blinker Blåhøtjern, blå-svart med en lys ring omkring. Tilvenstre styrter en isbre like ned i Svartvannet, som enten er helt dekket eller som kikker frem under grønnlig is, svart og dystert. (Under heldege omstendigheter kan breen sees i kikkerten på Gråkallens topp).

Like innpå har man Geithetta, Svarthetta og Gjevilvasskammene, som synes så forunderlig lave.

Inngangen til «Speilsalen».

Fot. T. Reidar

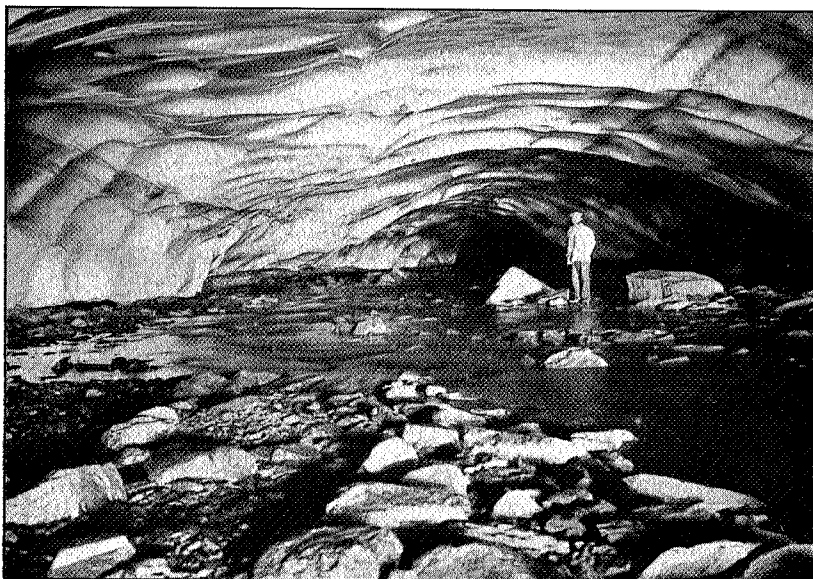
I syd-sydvestlig retning sees Snøhetta, Svonåtindene og Skrimkolla. Tilhøre for disse Romsdalsfjellene og tilvenstre Rondane. I øst blåner grensefjellene op, og mot nord og vest selve Trollheimen med tind ved tind.

Under Blåhøbreens nedre kant går der en bekk fra det midtre Svartvann til det sydligste og minste. Over bekken hvelver en ishule sig i en lengde av minst et par hundre meter.

Første gang jeg så den, var senhøstes 1919. Vi var to i følge ditop. Svartvannene, som hadde vært åpne den sommeren, var igjen

tilfrosset, men der var ikke kommet nevneverdig sne. Nede ved bekket på det midterste Svartvannet lå en stor skavl, og utover denne hang isbreen, så der var en smal spalte imellem. Ved å jumpe over skavlen stod vi plutselig inne i et stort ishvelv. På grunn av mørket kunde vi ikke trenge så langt inn, men etter det vi hadde sett kalte vi hulen for «Speilsalen».

Kort tid etter blev en grundigere undersøkelse foretatt. Vi hadde en god lykte med, så nu gikk det an å få se sig litt om. Godt og

Langt inne under isen.

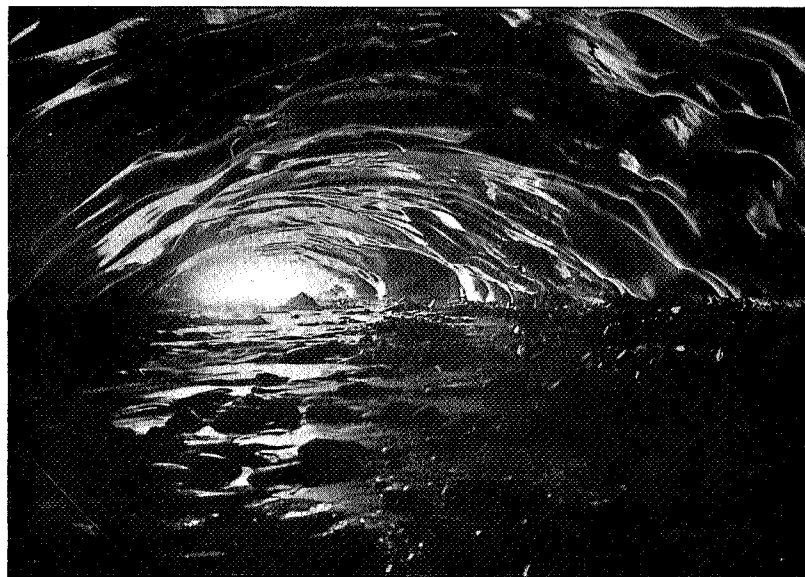
Fot. T. Reidar

vel hundre meter innover var hvelvingen stor og rummelig. Bunnene var dekket av en fin, næsten horisontal isflate. I midten stilte en liten bekk sig frem. Hvelvingens overflate var bølget, og den tørre, hårdfrosne is reflekterte lyset i variasjoner av grønt og blått. Og så stille var det derinne, at man uvilkaarlig gjorde så lite støy som mulig.

Langt inne snevret hulen sig plutselig inn. Isen støttet sig til en bergknaus i midten, så der blev en åpning på begge sider. Her var det så lavt, at man ikke kunde gå opreist. Åpningen fortsetter nedover til det sydligste Svartvann.

I elve år har nu hulens port vært forsvarlig lukket av sne og is. Men endelig efter den milde vinter med lite sne og den ualmindelig varme sommer var leiligheten der.

En strålende augustdag drog vi, et følge på fem stykker, iveri. Det blev en anstrengende tur i den intense varme, og det var langt imellem vi fant skikkelig drikkevann. Det smakte derfor vidunderlig å få en kaffetar ved fremkomsten fra vår kvinnelige ledsagers kyndige hånd.

Mot ishulens inngang.

Fot. T. Reidar

Endelig stod vi da ved Svartvann, som lå i sannstens-uren, grunt, smilende og lyst, så lite svarende til sitt navn.

Jo, der er inngangen, — men hvor alt har forandret karakter! Åpningen er meget større enn forrige gang. En veritabel elv strømmer inn. En vannsøyle styrter ned gjennom taket et stykke inne. Fra hvelvingen siver og drypper der vann ned, til man kommer langt innover. «Stepping stones» er der overalt i bekkeliet, så det er en lett sak å manøvrere sig frem.

Dagslyset trenger så langt inn, at man kan se å gå over hundre meter innover, i hvilken lengde hulen har en høide av ca. 4 og en

bredde av 15 meter. Isen har nok også smeltet nedenfra, så høiden under hvelvet er noe mindre nu enn forrige gang. Nu er hulen fylt av en munter støi. — — —

Dette er en severdighet, men turister som måtte ønske å avlegge et besøk i «Speilsalen», gjøres oppmerksom på at hulen kun er tilgjengelig i somrer med lite sne i fjellet, og da helst i august måned og utover høsten. Man følger den vanlige påskerute Gjevilvannet—Trollheimshytta på østsiden av Blåhø — forbi Blåtjern — op til det mitre Svartvann (1264 meter over havet). I den søndre del av dette vann — hvor det har utløp mot det sønnenfor liggende mindre vann — finner man inngangen til ishulen som dekker bekken i hele dens lengde. Bekken er imidlertid ikke avsatt på kartet. Dette viser nemlig at det midtre vann har selvstendig avløp til Blåtjern. I virkeligheten går avløpet gjennom det lille vann, og det er mellom disse to — under den store snebre som strekker sig ned fra Blåhø — at den eiendommelige og vakre naturformasjon som er blitt kalt «Speilsalen» har sin beliggenhet.

Jeg vil anbefale alle som sensommers tid vandrer ruten Gjevilvannet—Trollheimshytta å legge veien om «Speilsalen»

KRISTIANSUND OG NORDMØR

kan De lettvinnt og med stort utbytte ta med i Deres reiserute, når De ellers får lyst på en ferietur til Møre. Det er greit å besøke disse trakter nu, enten det skjer med Raumabanen eller Dovrebanen.

Til sommeren blir den vidunderligste bilvei ferdigbygget helt til Kvisvik — ytterst på Tingvollhalvøen, og derfra blir der ypperlig fergeforbindelse på trekvart time til Kristiansund.

Forsøk rundturen: Bjerkåk—Surna—Kvanne—Røkkum—Kvisvik, eller Opdal—Sundal—Kvisvik, og videre om Kristiansund til Molde og Åndalsnes eller omvendt. De angrer ikke på den turen.

Der er både i Surnadalen og Sundalen såvel som i Kristiansund gode hoteller, og naturen er så vakker som noe sted i vårt land.

Biler De utover Tingvollhalvøen, så stans på Tingvoll og bese den herlige, gamle, nettop skjønnsomt restaurerte kirke, med den idylliske prestegård. Også på Tingvoll er godt hotell.

Surnadalen er blid og mild, vid og bred, med store og velstelte gårder og den herligste vegetasjon; rolig og trygg, næsten som Trøndelagen, men man merker her også vestlandsnaturens villhet.

Sundalen er helt forskjellig — storslått og vill, men allikevel et kornkammer med store sletter i den brede dalbunn, med store gårder og praktfull vegetasjon. Dalen fortjener tid og studium.

En sidedal til Sundalen er *Lilledalen*, hvis fantastiske ville natur, kranset av 2000 meters høie fjellvegger og sylkvasse tinner, er ubeskrivelig — den må sees.

Disse dalfører har i lange tider blandt sine beste venner hatt britiske laksefiskere som årvisse sommergjester. Briterne elsket vår natur og kom hvert år tilbake. For dem var disse sommerbesøk livets salt.